

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-683517-V/II/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa,

14. II. 2013

Pan

Władysław Kosiniak - Kamysz

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do prowadzonej korespondencji w sprawie zaniechania realizacji przepisów obowiązującej od 1 stycznia 2006 r., ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r., Nr 73, poz. 763, ze zm.) jestem zmuszona podkreślić, iż kolejni Ministrowie Pracy i Polityki Społecznej od lat uporczywie nie wykonują przedmiotowej ustawy w zakresie powołania samorządu zawodowego psychologów.

Tymczasem poddanie niektórych dziedzin odrębnym regulacjom prawnym, o których wspomina Pan Minister w swoim ostatnim piśmie (znak: DDP-I-4321-22-KW/12) nie zapobiega utrudnieniom, z jakimi spotykają się psycholodzy podejmujący lub wykonujący tę pracę, a nawet ich pracodawcy. Psycholodzy nie legitymują się bowiem potwierdzeniem prawa do wykonywania zawodu, którego uzyskanie nie jest możliwe ze względu na brak powołania samorządu zawodowego. Dla zobrazowania tej sytuacji przedstawiam Panu Ministrowi skargi psychologów (.....) (wraz z kopią wydanego w jej sprawie postanowienia Marszałka Województwa Mazowieckiego z 15.11.2011 r.) oraz kierownika Warsztatów Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca”(.....).

Podkreślić należy, iż ustawodawca nie dostrzega istniejącej sytuacji, bowiem tworząc nowe regulacje odwołuje się do postanowień ustawy o zawodzie psychologa. Przykładem jest obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu

rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), której art. 26 ust. 1 pkt 3 określa, że w placówce wsparcia dziennego osobą pracującą z dziećmi może być psycholog posiadający prawo wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy o zawodzie psychologa.

Do określenia wymaganych od psychologów kwalifikacji przy uwzględnieniu unormowań ustawy *o zawodzie psychologa* dochodzi również w aktach wykonawczych. Są to:

1. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. Nr 151, poz. 896) - w poz. 71 i 72 części I załącznika (wymieniającego pracowników działalności podstawowej) odpowiednio dla starszych psychologów i psychologów;
2. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. Nr 140, poz. 1146 z późn. zm.). W załączniku nr 6 - obejmującym „Wykaz świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego) oraz warunki realizacji tych świadczeń” - przewidziano, że świadczenia w postaci sesji psychoterapii indywidualnej mogą realizować również osoby, do których odnosi się art. 63 ust. 1 ustawy *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* (l.p. 1, punkt 6 kolumny nr 2 w zw. z pkt 1.1 kolumny 3 załącznika).
3. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (Dz. U. Nr 26, poz. 263). Zgodnie z jego § 7 ust. 1 psychologiem uprawnionym może być psycholog, który - poza spełnieniem innych warunków - ma prawo wykonywania zawodu psychologa, zaś ust. 2 tego przepisu zawiera odesłanie do ustawy *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów*.

Z całym zdecydowaniem należy podkreślić, że do momentu uchwalenia przez Sejm ustawy uchylającej wymienioną ustawę *o zawodzie psychologa* ten akt prawny obowiązuje, a tym samym Rada Ministrów winna go wykonać (art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji). Zaniechanie jej wykonania jest wyrazem lekceważenia Sejmu i Senatu, do których należy

władza ustawodawcza (art. 95 Konstytucji). Bezprecedensowe zaniechanie wprowadzenia w życie przepisów omawianej ustawy stanowi o ciężkim naruszeniu przez kolejne rady ministrów obowiązku zapewnienia wykonania ustaw, wyrażonego w art. 146 ust. 4 pkt 1 Konstytucji. Ustawa zasadnicza w żadnym ze swych przepisów nie upoważnia tego organu do zaniechania wykonania ustawy z jakiegokolwiek przyczyny.

Pragnę następnie zauważyć, iż obecna decyzja o przedstawieniu Sejmowi projektu ustawy uchylającej ustawę *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* przed przygotowaniem nowego projektu ustawy regulującej tę materię stanowi powrót do koncepcji ocenionej negatywnie przez Stały Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2009 r. Z udzielonej Rzecznikowi Praw Obywatelskich odpowiedzi Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2009 r. (nr DDP-I-4321-132-EP/09 L.dz. 5682/09) wynikało bowiem, że Komitet ten przyjął wprawdzie projekt ustawy o uchyleniu ustawy *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów oraz o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym*, lecz jednocześnie zobowiązał Ministra Pracy i Polityki Społecznej do opracowania w okresie najbliższych 4-6 tygodni projektu założeń do projektu ustawy normującej zasady i warunki wykonywania zawodu psychologa, zgodnego z prawem Unii Europejskiej i uzgodnionego ze środowiskiem psychologów oraz do łącznego przedłożenia obu projektów pod obrady Rady Ministrów.

W pełni podzielam pogląd zaprezentowany w piśmie Wiceprezesa Rządowego Centrum Legislacji z dnia 10 października 2012 r. (nr RCL.DPS-50-118/12), iż wcześniejsze uchylenie obowiązującej ustawy regulującej zasady wykonywania zawodu psychologa, przy jednoczesnym zamiarze wprowadzenia nowego prawa określającego taką samą materię, może narazić projekt na zarzut naruszenia zasady zupełności systemu prawa i zasady racjonalności ustawodawcy.

Podkreślić pragnę dodatkowo, że zarówno obecna sytuacja, jak i sytuacja powstała w przypadku uchylenia omawianej ustawy naraża pacjentów psychologów na prowadzenie terapii przez osoby, których kwalifikacje nie podlegają ocenie właściwego kompetentnego organu i które nie odbyły odpowiedniego stażu. Pacjenci nie mają również możliwości skierowania skargi na jakość świadczonych usług, pozostaje im wyłącznie droga przed sądem powszechnym.

Z tych też względów, działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147, z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w powyższym zakresie. Proszę również o zajęcie stanowiska w sprawie działań, jakie mogą podjąć psycholodzy w związku z utrudnieniami spowodowanymi niepowołaniem samorządu zawodowego psychologów. Pragnę zauważyć, iż nawet skuteczne przeprowadzenie procesu legislacyjnego w celu uchylecia ustawy *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* wymagać będzie odpowiedniego czasu. Natomiast wciąż występują przypadki osób, które w chwili obecnej ponoszą konkretne negatywne konsekwencje braku realizacji przepisów tej ustawy.

W oczekiwaniu na
szybką odpowiedź

Załącz.: 4 szt.

Teresa Jędrzejko